

KONTSESSIOONID

KONTSESSIOONI MÄÄRATLUS

Mis on kontsessioon?

See on teatavat liiki **partnerlus** avaliku sektori ja (tavaliselt) eraettevõtja vahel, mis on tõestanud oma lisandväärtust konkreetses valdkonnas, näiteks infrastruktuuri arendamise osas.

Kontsessioone kasutatakse sektorites, mis **mõjutavad ELi kodanike elukvaliteeti**.

Näited: maantee- ja raudteetransport, sadama- ja lennujaamateenused, kiirteede hooldus ning haldamine, jäätmekäitlus, energia- ja küteteeenused, vabaajarajatised ja autoparklad.

Kontsessioonid võimaldavad **kaasata erakapitali ja erasektori oskusteavet täiendama avalikke vahendeid** ning teha uusi investeeringuid riiklikesse taristutesse ja teenustesse valitsemissektori võlga suurendamata.

Mille poolest kontsessioon ja riigihankeleping erinevad?

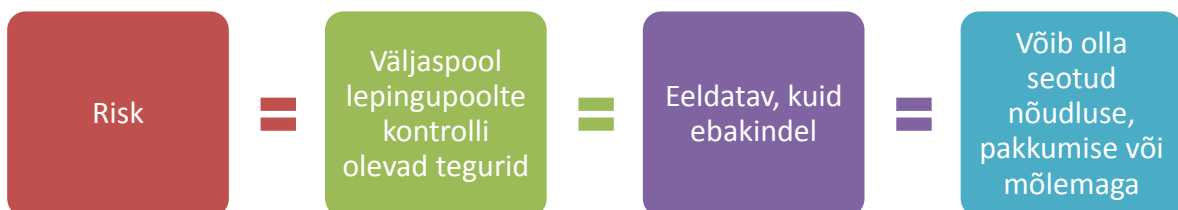
Riigihankelepingu puhul makstakse ettevõtjale nõutud ehitustööde tegemise või teenuse osutamise eest kindlaksmääratud summa.

Näide: eraettevõtja ehitab kiirtee ja haldab seda kindlaksmääratud tasu eest.

Kontsessiooni puhul on ettevõtja tasuks peamiselt luba hallata ja kasutada ehitist või teenust ning teda ohustab investeeringute puhul potentsiaalne kahjum.

Näide: eraettevõtja ehitab kiirtee ja haldab seda. Tema tasu tuleb teemaksudest, kuid on olemas risk, et saadav tulu ei kata tema investeeringuid ega muid kulusid.

Millised on kontsessiooniga seotud riskid?

ÜKSNES riskid, mis kaasnevad kõigi lepingutega, nagu:

- halb haldamine;
- lepinguliste kohustuste mittetäitmine;
- vääramatu jõu olukord.

Mis ei ole kontsessioon?

- **Litsentsid ja tegevusload** — ametiasutuste ühepoolsed aktid, milles sätestatakse tingimused, mille alusel ettevõtjad võivad teatavat majandustegevusega seotud ülesannet täita.
- **Toetused või sotsiaalabi** — rahastamine, millega ei kaasne omandiõiguse või ehitustöödest või teenusest saadava kasu üleminek ametiasutustele, kes selle heaks kiitsid.
- **Avaliku ala ja maa rendilepingud** — kui ametiasutus kehtestab teatavate avalike ressursside ehk näiteks maa või muu avaliku omandi (nt mereala, siseveesadamate või lennujaamade) kasutamise, ilma konkreetseid ehitustöid või teenuseid hankimata.
- **Trasside rajamise õigus** — avaliku sektori kinnisasja kasutamine püsiliinide või võrkude pakkumiseks või opereerimiseks üldsusele teenuse osutamise eesmärgil (nt elektrikaabli paigaldamine), ilma et ametiasutused kehtestaks tarne- või hankekohustust.
- **Vaba valiku süsteemid** — kõigil ettevõtjail, kes vastavad teatavatele tingimustele, on õigus täita teatavat ülesannet (nt tarbijate valiku ja teenusevautšerite süsteemid).